

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania E. T.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 24 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy prawnego J. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem zwrotu nieopłaconych kosztów zastępstwa procesowego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. oddala wniosek pełnomocnika pozwanego dotyczący obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania E. T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K. o rentę z tytułu niezdolności do pracy – oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 14

kwietnia 2014 r., oddalającego odwołanie E. T. od decyzji organu rentowego z dnia 24 lipca 2013 r., odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie autorki skargi jej „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – naruszenie przepisów postępowania miało charakter obiektywny, oczywisty i w istotny sposób wpływało na wynik sprawy. Stosownie do treści art. 286 Kpc w zw. z art. 235 Kpc i art. 382 Kpc Sąd Apelacyjny powinien był wezwać biegłych na rozprawę, zwłaszcza w przypadku, gdy ubezpieczona wniosła zastrzeżenia do opinii, które w toku postępowania zostały całkowicie pominięte. Warto wskazać, że art. 286 Kpc jest interpretowany w ten sposób, iż w każdym przypadku wniesienia uwag do opinii sąd jest zobligowany do wezwania biegłych na rozprawę celem złożenia wyjaśnień (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1999 r., II UKN 590/98, OSNAPIUS 2000 nr 12, poz. 484; wyrok SA w Warszawie z dnia 28 marca 2014 r., I ACa 758/13, LEX nr 1466991; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 236/11, LEX nr 1126915; z dnia 16 września 1998 r., II UKN 220/98, OSNP 1999 nr 18, poz. 597; wyrok SN z dnia 13 kwietnia 1965 r., II CR 8/65, LEX nr 5778; z dnia 13 marca 1969 r., II CR 65/69, LEX nr 6474; z dnia 16 września 1998 r., II UKN 220/98, OSNP 1999 nr 18, poz. 597; z dnia 17 czerwca 2010 r., III CSK 297/09, LEX nr 852669). Tylko w przypadku braku zastrzeżeń, i tylko wówczas gdy opinia zawiera jednoznaczne i korespondujące z innymi dowodami wnioski możliwym jest zaniechanie wzywania biegłego na rozprawę. W przeciwnym wypadku zostaną naruszone podstawowe zasady postępowania cywilnego – zasada bezpośredniości, a także kontrydiktoryjności (wyrok SN z dnia 14 stycznia 2011 r., II UK 160/10, LEX nr 786386). Strona powinna bowiem mieć możliwość zweryfikowania opinii i uzyskania wyjaśnień co do powstałych wątpliwości. Pozbawienie jej możliwości podważenia wniosków opinii powoduje, iż zostaje ona pozbawiona wpływu na wynik sprawy (opinia biegłego, jak pokazuje praktyka, stanowi niejednokrotnie dowód decydujący o treści orzeczenia). Sąd Apelacyjny oceniając zarzuty ubezpieczonej dotyczące rzetelności i prawidłowości opinii sporządzonych przez biegłych powinien uzupełnić w tym zakresie uchybienia Sądu

I Instancji - poprzez wezwanie biegłych na rozprawę lub polecenie im sporządzenia uzupełniającej opinii w formie pisemnej. Natomiast jak wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego nie odniósł się on w jakikolwiek sposób do zarzutu dotyczącego sposobu przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie dowodu z opinii biegłych. Z kolei mając na uwadze, iż wnioski opinii biegłych - jedyne dowodu, na którym Sądy obu instancji oparły swoje orzeczenia, stoją w oczywistej sprzeczności z wnioskami płynącymi z przedłożonej dokumentacji medycznej, pominiętego przez Sądy orzeczenia o niepełnoprawności w stopniu znacznym, jak i zignorowanego faktu, że trzy lata wcześniej, w tych samych okolicznościach faktycznych ubezpieczonej przyznano prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, należy uznać, że naruszenie przepisu art. 286 Kpc w zw. z art. 235 Kpc i art. 382 Kpc miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Strona została pozbawiona możliwości podważenia opinii biegłych, zaś istniejące okoliczności wskazują, iż istniało wysokie prawdopodobieństwo wykazania wadliwości przeprowadzonego dowodu”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2) oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 3) zasądzenie od „powoda” na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawnej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam

zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13 – Lex nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W świetle art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., I UK 447/14 – LEX nr 1820395; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, LEX nr 533130 i powołane w nim orzeczenia).

W celu oceny spornej w sprawie kwestii zdolności odwołującej się do pracy Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy onkologa, endokrynologa, internisty. Biegli w wydanych opiniach nie stwierdzili istotnych ograniczeń zdrowotnych wpływających na brak możliwości świadczenia pracy przez odwołującą się. Według Sądu nie można przyjąć, że istnieją istotne ograniczenia w podjęciu pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji ubezpieczonej. Wnioski płynące z opinii biegłych różnych specjalności są zbieżne i jednoznacznie wynika z nich, że obecny stan zdrowia ubezpieczonej pozwala na świadczenie pracy. Wnioski te zostały sformułowane na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonej oraz po analizie dokumentacji medycznej dołączonej do akt.

Według Sądu pierwszej instancji w sprawie poza sporem pozostaje to, że ubezpieczona nie jest osobą w pełni zdrową i wymaga stałej kontroli medycznej. Jednak sam fakt istnienia schorzenia nie może być utożsamiany z niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych. Z art. 12 ust 1 pkt 3 ustawy o

emeryturach i rentach z FUS jasno wynika, że tylko znaczna utrata możliwości wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami jest równoznaczna z częściową niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych. Upośledzenie skarżącej nie może być traktowane jako znacznie ograniczające jej zdolność do pracy. Z opinii biegłych jednoznacznie wynika, że pomimo istniejących patologii, brak jest przeciwwskazań medycznych do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.); rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma swoją podstawę w § 15 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.); o oddaleniu wniosku pełnomocnika pozwanego organu rentowego w przedmiocie obciążenia powódki kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy postanowił biorąc pod uwagę regulację określoną w art. 102 k.p.c. (pkt 3. niniejszego postanowienia).